

Súd: Okresný súd Trnava
Spisová značka: 21P/56/2017
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2117217586
Dátum vydania rozhodnutia: 07. 05. 2019
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Monika Vozárová
ECLI: ECLI:SK:OSTT:2019:2117217586.10

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Trnava sudkyňou JUDr. Monikou Vozárovou vo veci starostlivosti súdu o maloletú D. N., nar. XX.X.XXXX, bytom U. XXX, zastúpená opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Trnava, dieťa rodičov: matka W. H., nar. X.X.XXXX, bytom D. XX, U., zastúpená: JUDr. Lucia Sukopová, advokátka, Františkánska 5, Trnava a otec I. N., nar. X.X.XXXX, bytom U. XXX, zastúpený: JUDr. Eva Koleničová, advokátka, Paulínska 20, Trnava, o zmenu zverenia maloletého dieťaťa, takto

rozhodol:

I. Návrh matky sa zamieťa.

II. Matka je povinná zaplatiť náhradu trov konania štátu vo výške 78,53 eur v lehote do 3 dní od právoplatnosti tohto rozhodnutia na účet tunajšieho súdu.

III. Otec je povinný zaplatiť náhradu trov konania štátu vo výške 78,53 eur v lehote do 3 dní od právoplatnosti tohto rozhodnutia na účet tunajšieho súdu.

IV. Žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania.

odôvodnenie:

1. Matka sa návrhom doručeným súdu dňa 07.07.2017 domáhala vydania rozhodnutia, ktorým súd zmení rozsudok Okresného súdu Trnava č.k. 27P/34/2015 zo dňa 24.10.2015 tak, že maloletú D. zverí do osobnej starostlivosti matky a otcovi uloží povinnosť platiť výživné vo výške 200 eur mesačne. Matka svoj návrh odôvodnila tým, že rozsudkom Okresného súdu Trnava č.k. 27P/34/2015 zo dňa 24.10.2015 súd schválil rodičovskú dohodu, ktorou zveril maloletú do osobnej starostlivosti otca, matke uložil povinnosť prispievať na výživu maloletej sumou 30 % zo sumy životného minima na nezaopatrené nepnoleté dieťa s tým, že matka je oprávnená sa s maloletou stretávať vždy prvý, tretí a štvrtý víkend v mesiaci od piatku od 16:30 do nedele do 18:00 hod. a každú stredu od 18:30 hod do 19:30 hod. V uvedenom konaní bol vypracovaný znalecký posudok C.. I. R., C. č. XX/XXXX zo dňa 24.02.2016 zo záverov ktorého vyplýva, že maloletá má dobrý vzťah k obidvom rodičom. Osobu matky však spája s jej manželom, ku ktorému má maloletá negatívny vzťah. Znalkyňa označila za prospešné, aby maloletá zostala vo výchovnom prostredí otca. Od tohto rozhodnutia prišlo k podstatnej zmene pomerov odôvodňujúcich zmenu tohto súdneho rozhodnutia. Matka už asi rok nežije v spoločnej domácnosti s manželom, ich manželstvo bolo rozvedené rozsudkom tunajšieho súdu č.k. 14C/92/2016 zo dňa 14.03.2017. Matka maloletej má dobré vzťahy so svojimi rodičmi, s ktorými opäť žije v spoločnej domácnosti, kde maloletá vyrastala do svojich piatich rokov. Matka sa s maloletou stretáva podľa rodičovskej dohody, maloletá sa na matku teší, je smutná a plače, keď sa lúčia a stále sa pýta, kedy už budú môcť byť spolu viac. Otec je pre maloletú vzácny, stále pracuje v zahraničí a na Slovensko prichádza po niekoľkých mesiacoch na pár týždňov. Maloletá je reálne u starých rodičov z otcovej strany, čiže je fakticky vychovávaná starými rodičmi, pričom to nie je v jej záujme, keďže je tu matka, ktorá má záujem o svoju dcéru sa trvale postarať a vychovávať

ju. Nikdy nebolo preukázané, že matka sa nedokáže o maloletú postarať, prípadne že nemá vytvorené vhodné podmienky na výchovu maloletej. Jediným prvkom, ktorý narúšal vzťah matky s maloletou, bol jej (toho času už bývalý) manžel. V súčasnosti je však stav taký, že ide už o exmanžela, s ktorým matka nie je v kontakte, už dlhší čas s ním spoločnú domácnosť nezdieľa. Počas prvých piatich rokov sa otec o maloletú nezaujímal, pracoval v zahraničí a matka sa starala o maloletú pomocou svojich rodičov. Výchovu maloletej majú primárne zabezpečovať rodičia. Keďže matka je schopná postarať sa o svoje dieťa, zatiaľ čo otec sa fakticky trvale zdržiava v zahraničí, je matka tou najvhodnejšou osobou, ktorej má byť maloletá zverená so osobnej starostlivosti. Matka pracuje u zamestnávateľa D. C. v U. ako predavačka, pracovný čas je od 10:00 hod do 18:00 hod. S vyzdvihnutím maloletej zo škôlky jej môže pomáhať matka (stará matka maloletej). Maloletá od 1.9.2017 nastúpi do 1 ročníka ZŠ.

2. Otec vo vyjadrení k návrhu matky uviedol, že s týmto nesúhlasí a žiadal ho zamietnuť. Od poslednej úpravy pomerov uplynulo len osem mesiacov, návrh bol podaný predčasne a nie je v záujme maloletej. Maloletá žije v starostlivosti otca fakticky od apríla 2015 a jeho starostlivosť o maloletú nevykazuje ani najmenšie podozrenie, že by o ňu nebolo náležite postarané. Pokiaľ aj nastala zmena pomerov na strane matky, neznamená to automaticky, že maloletá bude žiť raz jedného a raz u druhého rodiča. Maloletá má svoju matku rada a rada s ňou trávi čas, ale svoj domov, zázemie a stabilitu má v U. so svojím otcom a starými rodičmi. Maloletá začala navštevovať 1. ročník základnej školy v U.. Už samotný nástup do školy je obrovskou životnou zmenou a už len predstava toho, že by maloletá mala zase meniť výchovné prostredie, bydlisko, školu je samo o sebe stresujúcou a záťažovou situáciou pre 7 ročné dieťa. Matka poukazuje, že otec pracuje v zahraničí, avšak aj v čase uzavretia rodičovskej dohody mal otec to isté zamestnanie. Nemožno však tvrdiť, že by v M. trvale žil, jeho práca je sezónna a od mesiaca máj do mesiaca júna vrátane býva v U. a tak isto od októbra do decembra vrátane žije v U.. Počas ostatných mesiacov, keď pracuje v M., je jeho pracovný čas taký, že každý druhý týždeň e 4 dni doma v U.. Teda nie je pravdou, že by na niekoľko mesiacov odcestoval za prácou a o maloletú sa nestaral. Takýto režim práce mal otec aj v roku 2015 a matke to vtedy nebránilo uzavrieť s otcom rodičovskú dohodu. Otec sa maloletej plnohodnotne venuje, učí ju aj nemecký jazyk, podľa jej želania jej urobil detskú izbičku. Otec v žiadnom prípade nebráni matke sa s maloletou stretávať, dokonca aj posledný augustový týždeň umožnil matke na jej žiadosť, aby maloletá bola u nej po celý týždeň, pričom matka otca oklamala, že v daný týždeň má dovolenku, avšak počas tohto týždňa bola v práci a do práce brala aj maloletú. Otec má informácie z najbližšieho okolia matky, že matka naďalej podlieha drogovej závislosti. Matka neplatí výživné ani vo výške 30 % zo sumy životného minima. Matka zrejme nemá prostriedky ani len na to, aby si plnila vyživovaciu povinnosť, preto otec nevie, ako sa chce matka plnohodnotne starať o svoju dcéru. Na strane otca zmena pomerov nenastala, zmena pomerov nastala na strane maloletej, ktorá nastúpila do 1 ročníka ZŠ. Zmena zverenia by potom znamenala, že maloletá by sa musela sťahovať, meniť detskú izbu, školu a celý svoj doterajší život. Uvedené nie je v záujme maloletej a otvára to priestor na rozšírenie styku. Otec žiada, aby matka predložila výsledky testov na prítomnosť omamných a psychotropných látok v jej tele. Otec sa od známych z okolia matky dozvedel, že pravou príčinou podania tohto návrhu je skutočnosť, že matka má nedostatok finančných prostriedkov a zároveň má matka vedomosť o otcovom mesačnom príjme.

3. Súd vykonal dokazovanie výsluchom matky, otca, svedkyne N. F., svedkyne Z. N., znalkyne C.. I. R., C., opatrovníčky maloletej, oboznámením s obsahom listinných dôkazov a to uznesením Krajského súdu v Trnave č.k. 26CoP/17/2015-22 zo dňa 5.06.2015, daňovým priznaním otca za roky 2014, 2015, 2016 v nemeckom jazyku, potvrdením o pobyte otca v nemeckom jazyku, pracovnou zmluvou otca zo dňa 01.07.2017 a zo dňa 18.08.2017 v nemeckom jazyku, rozhodnutím Základnej školy s materskou školou U. zo dňa 05.04.2017, rozsudkom Okresného súdu Trnava č.k. 14C/92/2016-25 zo dňa 14.03.2017, potvrdením o príjme zamestnávateľa C. C. K. Z.. zo dňa 16.09.2017 (23-25), 12.03.2018 (č.l. 44-46), správou ÚPSVaR Trnava zo dňa 20.11.2017 z prešetrených pomerov, informáciou ÚPSVaR RPPS zo dňa 05.10.2017, mzdovým listom otca za rok 2016 a 2017 v nemeckom jazyku, fotografiami č.l. 33, potvrdením I.. J. G. zo dňa 16.11.2017, výsledkami laboratórnych vyšetrení zo dňa 26.01.2018, výsledkami testovania drog z vlasov matky, potvrdením zo sociálnej poisťovne v nemeckom jazyku, mzdovým listom otca v nemeckom jazyku č.l. 52 - 57, 60-62, potvrdením o podpore v nezamestnanosti v nemeckom jazyku, potvrdením o poberaní prídavku na dieťa v nemeckom jazyku, znaleckým posudkom C.. I. R., C. zápisnicou spísanou na Úrade práce, sociálnych vecí a rodiny dňa 19.10.2018, odpoveďou na lustráciu v Sociálnej poisťovni, mzdovým listom matky č.l. 119, potvrdením Okresného riaditeľstva PZ v Trnave zo dňa 25.10.2018 o podaní oznámenia, potvrdením o podpore v nezamestnanosti v nemeckom jazyku, mzdovým listom otca č.l. 121, 123 - 125, pracovným potvrdením v nemeckom

jazyku, posudkom Základnej školy s materskou školou U. zo dňa 09.11.2018, pracovnou dohodou zo dňa 03.08.2018, poštovým poukazom, odpoveďou zamestnávateľa C. zo dňa 25.04.2019, potvrdením č.I. 150, screenshotom z facebooku matky č.I. 153, potvrdením Okresného riaditeľstva PZ v Trnave zo dňa 07.05.2019 o podaní oznámenia, spisom Okresného súdu Trnava sp. zn. 27P/34/2015, ako aj ostatným obsahom spisu a zistil nasledovný skutkový a právny stav:

4. Právna zástupkyňa matky na pojednávaní uviedla, že o maloletú sa majú starať primárne rodičia, otec je veľmi často pracovne v zahraničí a o maloletú sa starajú rodičia otca. Na strane matky od posledného rozhodnutia odpadla prekážka jej bývalého manžela, manželstvo bolo rozvedené rozsudkom tunajšieho súdu č.k. 14C/92/2016, s bývalým manželom matka kontakty neudržiava, nestretávajú sa. V čase, keď je maloletá s matkou sa stále pýta, kedy s ňou bude opäť bývať, ťažko sa jej lúči. V domácnosti matky - býva u jej rodičov, maloletá vyrastala do svojich 5 rokov života, toto prostredie je jej blízke a známe. V prípade zverenia do starostlivosti matky by matka nemala žiadny problém so stretávaním maloletej s otcom a starými rodičmi z jeho strany. Matka sa s maloletou vždy cez víkend do školy pripravuje, je ochotná vzdelávať sa s maloletou aj počas týždňa. Maloletá sa stále dobre učí. Zo svedeckých výpovedí vyplynulo, že vo vzťahu k starostlivosti matky o maloletú nie sú žiadne výhrady, tieto boli len vo vzťahu k jej bývalému manželovi. Pre maloletú by bolo najlepším riešením, aby bola zverená matke, či je potreba upraviť stretávanie s otcom alebo starými rodičmi, nechá na úvahu otca. Súčasný model jej pripadá ako náhradná osobná starostlivosť, na ktorú možno v minulosti dôvod bol, keď vystupovala problematická osoba manžela matky, v súčasnosti už dlhší čas dôvod nie je. Aj vzhľadom na pracovné vyťaženie otca matku považuje za primárnu osobu. Maloletá teraz funguje v určitom režime, ale nie je dôvod na to, aby tento režim pokračoval, keď matka je schopná a ochotná sa o maloletú starať. Matka v konaní preukázala to, čo otec požadoval. Starostlivosť matky o maloletú nebola spochybnená ani v znaleckom posudku. Teraz fakticky vykonáva starostlivosť o maloletú stará matka a od konca apríla bude už zrazu starostlivosť o ňu vykonávať otec, bude to pre ňu zmena. Maloletá vyrastala 5 rokov v domácnosti matky a starej matky, nepotrebuje rozšíriť styk, ale vrátiť sa. Styk matky s maloletou je už teraz širší. Keď je matka schopná a ochotná sa o maloletú postarať, nie je dôvod, prečo by sa k nej maloletá nemohla vrátiť, najmä keď sama chce. Právna zástupkyňa matky na poslednom pojednávaní uviedla, že vzhľadom na to, že sa jej nepodarilo s matkou skontaktovať a nemá od nej ani žiadne inštrukcie, že by chcela návrh zobrať späť alebo stretávanie s maloletou rozšíriť, trvá na podanom návrhu a navrhuje, aby súd rozhodol v zmysle vypracovaného znaleckého posudku v konaní tak, že maloletá bude zverená matke, otcovi bude upravené stretávanie s maloletou podľa svojho uváženia s tým, že matka stretávanie otca a maloletej umožní podľa dohody, ďalej určil výživné podľa pomerov otca. Motiváciou matky na zverenie mal. D. neboli financie, nakoľko žiadala výživné len 200 eur, čo by skutočne pokrylo len náklady maloletej a nie matky. V čase začatia konania a v priebehu konania matka mala záujem o dcéru, ako je to v súčasnosti, nevie.

5. Matka pri výsluchu na pojednávaní uviedla, že žiada, aby bola maloletá zverená do jej osobnej starostlivosti z dôvodu, že na jej strane nastala podstatná zmena pomerov, jej manželstvo s manželom bolo rozvedené. S manželom už spolu nežijú ani sa s ním nestretáva. Matka žije so svojimi rodičmi, jedná sa o X-izbový byt vo vlastníctve rodičov. Matka tam má jednu izbu, v ktorej má maloletá svoje miesto - posteľ, hračky, skrinku, má tam všetko, čo potrebuje. Maloletú si matka bráva 3 víkendy v mesiaci od piatka do nedele, cez týždeň sa nestretávajú. Malá sa jej pýtala, kedy už s ňou bude bývať. Maloletú by v prípade zverenia do jej starostlivosti prihlásila na ZŠ Z., nachádza sa v blízkosti jej bydliska, matka pracuje odtiaľ asi jednu minútu. Pracovnú dobu má od 10.00 hod. do 18.00 hod. V čase, keď bude matka v práci, jej so starostlivosťou o maloletú bude pomáhať jej mama. Matka neberie žiadne drogy a nepožíva alkohol a nemá problém toto súdu preukázať. Matka je zamestnaná s priemerným mesačným príjmom okolo 550 eur v čistom. Je zamestnaná na dohodu, preto v potvrdeniach o príjme má uvedený minimálny príjem, zvyšok dostáva na ruku, iný príjem nemá. Na bývanie mame neprispieva žiadnou sumou, táto od nej nič nechce. Výdavky má matka len bežné. Výživné platí vo výške 30 eur mesačne. V prípade potreby maloletej kupuje oblečenie, kúpila jej aj školskú tašku, každý víkend, keď je u nej, jej niečo kúpi. Iné vyživovacie povinnosti matka nemá, je zdravá, zvýšené výdavky nemá. Maloletá má výdavky bežné, je zdravá. Matka kúpila maloletej zošity na precvičovanie čiarok, cez víkend s ňou tieto čiarok precvičovala. Maloletá začala chodiť na tanečnú do U.. Otec väčšinu času trávi v T.. Po vyhotovení znaleckého posudku na pojednávaní matky uviedla, že u zamestnávateľa C. Q. ukončila pracovný pomer dohodou približne 13.10.2018 kvôli maloletej, nevyhovovala jej pracovná doba, o skončení pracovného pomeru požiadala matka. Pracovala tam štyri roky, všetko bolo v poriadku. Otec za ňu nič neplatil, nemal čo a keby niečo odcudzila, tak by bolo na ňu dané trestné oznámenie. Následne si hľadala

prácu, na ÚPSVAR evidovaná nebola, vedela, že si novú prácu nájde hneď. Zamestnala ju švagriná Y. F., ktorá je majiteľka. Zamestnala ju na dohodu na dobu určitú a keď sa matke bude páčiť, uzatvorí s ňou po mesiaci zmluvu na trvalý pracovný pomer. Zatiaľ má dohodnutú mzdu 130 eur brutto mesačne, čo je 3,80 eur na hodinu. Za jeden deň -12 hod. smeny to bude asi 45 eur + tringelty. Matkin príjem potom bude 300 eur v čistom za dlhý týždeň aj s tringeltami, za krátky nejakých 120 eur s tringeltami. Pevná zložka od zamestnávateľa za krátky týždeň bude 92,40 eur v čistom, za dlhý týždeň to bude 231 eur v čistom. V čistom mesačne by teda mala zarábať 646 eur + tringelty okolo 150 eur za mesiac. Pracovná doba je od 10.00 do 22.00 hod. s tým, že bude pracovať krátky a dlhý týždeň. Počas krátkeho týždňa bude pracovať v stredu a štvrtok a počas dlhého týždňa pondelok, utorok, piatok, sobotu a nedeľu. Počas dlhého týždňa keď bude matka v práci, sa o malú postará mamina. V prípade, že by nemohla, brat má dom vedľa a malá sa tam chodí hrať so sesternicami aj cez víkendy. Nie je problém, švagriná jej zoberie smenu, ak bude potrebovať. Náplň práce je čašnička - výčapnička. Je pravdou, že matka vystriedala viacerých partnerov, nebolo to v krátkom období. Matka pozerá na maloletú, nebude s niekým, kto jej nevyhovuje. Teraz má stále známosť 7 mesiacov, je to vážne, malá ho pozná, je spokojná. Keď matka nemohla, chodieval pre malú on. Malá je s ním rada, on u nich sem-tam prespí, chodievajú spolu na výlety, boli sa spolu kúpať v akvaparku, robia pre maloletú program. Nie je pravdou, čo je uvedené v zápisnici spísanej na úrade práce, že stará matka dala matke facku kvôli tomu, že chcela ísť k novému priateľovi v čase, keď mala byť s maloletou. Matka ju nikdy v živote neudrela. Výživné otcovi matka platí, dohodla sa s ním, že mu dá peniaze naraz, on využil situáciu a podal trestné oznámenie. Matka bola v omeškaní, ale všetko mu vyplatila. Dnes ráno bola matka na pošte zaplatiť výživné. Platí pravidelne, všetko má uhradené. Matke nejde o výživné. Ona malej kupuje, čo potrebuje. Keď jej po Vianociach babka povedala, že jej má kúpiť čižmy do snehu, že nemá, tak jej ich bola kúpiť. Keď sa malej opýta, čo jej kúpil ocino, povie, že nevie. Na Štedrý deň s ňou otec doma nebol, malá bola u starých rodičov. Matka pre ňu prišla na prvý sviatok vianočný. Malá je u otca nešťastná, posliela jej na messenger hlasové správy, že chce ísť k matke. Maloletej kúpila telefón, aby s matkou mohla komunikovať. Na rodičovskom združení matka nebola ani raz, nikto jej nedal vedieť. Matka sa vždy opýta starej mamy, čo nové, či niečo treba. Vždy jej povie, napr. že treba ísť v nedeľu do kostola. Triednu učiteľku videla, keď bola malú odprevať prvý deň v škole. Malá minule doniesla žiacku knižku, matka sa s ňou aj učí. Starej matky sa vždy pýta, čo treba preberať a čo jej nejde. Malej sa pýta, čo je nové v škole. Minule dala malej 5 eur a aj mama jej dala 5 eur na kredit na mliečko brejk, malá jej následne uviedla, že kredit si nedobila, lebo babka jej zobrala peniaze. S triednou učiteľkou sa neskontovala preto, lebo to brala tak, že ju má na starosti stará mama a snáď jej povie všetko, čo treba, aj o škole. Matka si chcela po rozvoze zmeniť priezvisko, ale manžel si neprebral rozsudok, tak ešte nebol právoplatný. Bola sa informovať na súde, následne to chce ešte riešiť, keď jej bude vyznačená právoplatnosť na rozsudku, potrebuje 10 eur. Potom sa pôjde ešte opýtať na mestský úrad, čo bude stáť zmena priezviska.

6. Právna zástupkyňa otca na pojednávaní uviedla, že otec so zverením maloletej do starostlivosti matky nesúhlasí. Je síce pravdou, že nastala zmena pomerov na strane matky, avšak od posledného rozhodnutia neuplynul ani rok a na strane otca nenastala žiadna zmena okolností, ktorá by dôvodila zmenu súdom určeného zverenia maloletej. Práve naopak, zmena nastala na strane maloletej, dá sa povedať, že životná zmena, kedy v mieste svojho bydliska začala navštevovať 1.ročník ZŠ v U. od 1.9.2017. ZŠ si veľmi obľúbila, do školy sa každý deň teší, v kolektíve je obľúbená, má veľa priateľov v škole. Školské ihrisko je v tesnej blízkosti jej bydliska, navštevuje ho aj mimo školy a hrá sa tam so spolužiakmi. Doposiaľ neboli zistené žiadne nedostatky vo výchove maloletej, či už zo strany otca alebo starých rodičov, má vytvorené vhodné podmienky na svoj rozvoj, citovú stabilitu a zázemie. Vzťah s matkou je rozvíjaný, v záujme maloletej nie je, aby v priebehu jedného roka menila výchovné prostredie celkovo aj bydlisko vrátane základnej školy, a to len preto, lebo sa zmenili okolnosti na strane matky. Záujem maloletej je nadradený záujmom matky a je nevyhnutné prihliadať na to, že by bola maloletá neprimerane zaťažovaná rozhodnutím, kedy by museli nastať ďalšie zmeny v jej živote. Otec by bol rád a považuje za nevyhnutné, aby matka predložila objektívne závery odborníkov, ktorí by potvrdili alebo vyvrátili prítomnosť psychotropných a omamných látok v jej tele, pričom na základe týchto záverov by otec bol ochotný pristúpiť k rozšíreniu styku matky s maloletou v rozsahu ako by matka požadovala, pokiaľ by to bolo v záujme maloletej v súlade s jej denným režimom a školskými povinnosťami. V súčasnosti je predčasné rozhodnúť priamo o zmene zverenia maloletej, pokiaľ by sa preskočil stupeň rozšírenia styku, ktorý je v záujme maloletej. U otca sa jedná o sezónnu prácu a v súčasnosti už skoro mesiac je doma, stará sa osobne o maloletú, bude to tak do decembra 2017. V čase, keď sezónne pracuje v zahraničí, každé dva týždne je štyri dni doma a dcéra sa plne venuje, otcova práca nie je dôvodom na zmenu zverenia. Otcovi sa potvrdilo, že matka je v kontakte so svojím bývalým manželom,

ktorý bol problémovým elementom v živote maloletej. Otec osobne videl a aj známi mu potvrdili, že bývalý manžel nosí matke obedy do práce. Otec kontaktoval bývalého manžela matky a s požiadavkou, či by svedčil na pojednávaní ohľadne drogovej činnosti matky v súčasnosti, matka následne otcovi reagovala a telefonovala mu, že čo si to dovoľuje, z čoho otcovi vyplynulo, že matka je v úzkom kontakte s bývalým manželom, telefonujú si, stretávajú sa. Maloletá navštevuje matku počas víkendov tak ako doposiaľ, matka sa s ňou na vyučovanie nepripravuje, keď otec pripravili cvičenia pre dcéru, aby ich s ňou matka spracovala, nikdy sa tak nestalo. Keď sa otcovi podnikanie na Slovensku rozbehne, otec sa už do M. nevráti. V minulosti bol problémový bod manžel matky, ale bola to práve matka, ktorá dopustila negatívne správanie voči dcére. Matka situáciu s maloletou neriešila, ale jej rodičia, ktorí maloletú priviedli k otcovi. Podľa informácií otca má matka už piateho partnera. Voči starostlivosti otca neboli žiadne výhrady. Ak by sa starostlivosť starej matky o maloletú vnímal ako náhradná osobná starostlivosť, aj z vyjadrenia otca vyplynulo, že jeho pomery sa zmenili a kvôli dcére ostáva na Slovensku, bude realizovať osobnú starostlivosť o maloletú riadne a osobne, má na to vytvorené všetky podmienky - bytové, finančné aj osobnostné predpoklady. Samotný návrh matky bol postavený na dvoch podstatných argumentoch, a to rozvod matky a práca otca v zahraničí. To, že sa matka rozviedla nie je dôvod na to, aby maloletá kompletne zmenila svoj život vrátane bydliska, školy a všetkých sociálnych väzieb, ktoré má nadviazané od doby, čo žije v starostlivosti otca. Môže to byť len zmena pomerov na strane matky, ale nie maloletej. Na strane otca nastala podstatná zmena pomerov, môže sa maloletej venovať 24 hodín denne. Starostlivosť otca nemusí suplovať žiadny cudzí človek. Je komfortné pre maloletú, že nemusí navštevovať školskú družinu a bude tráviť viac času so svojou rodinou. Skutočne neboli preukázané žiadne pochybenia na strane aktuálneho výchovného prostredia maloletej. Meniť všetko len kvôli tomu, že sa matka rozviedla a chce žiť zodpovednejšie ako predtým, nie je dôvodom na to, aby sa maloletej obrátil svet hore nohami. Nie je tu ani dôvod, že by otec bránil matke sa s maloletou stykať, napr. počas prázdnin, na tomto sa vždy vedeli dohodnúť. Pokiaľ by matka pociťovala potrebu na rozšírenie styku počas všetkých prázdnin v roku, otec sa tomuto nebráni, môžu si ich pomerne rozdeliť, avšak tiež len za predpokladu, že maloletá nebude zo strany matkinej rodiny stresovaná, prípadne demotivovaná ako to bolo naznačené zo strany svedkyne matky otca, čo ukáže až čas. K zvereniu do starostlivosti matky by malo predchádzať rozšírenie styku. Matka môže byť motivovaná aj výškou výživného, ktoré by na maloletú od otca poberala. Otcovi zamestnávateľ písomne potvrdil dôvody ukončenia pracovného pomeru s matkou, matka mala spreneveriť sumu 2.000 eur, ktoré zamestnávateľovi za ňu uhradil jej otec. Zamestnávateľ to neriešil formou trestného oznámenia, ale okamžitým skončením pracovného pomeru. Otec nevie, či bola dohoda o skončení pracovného pomeru riadne podpísaná. Otec disponuje mailom od zamestnávateľa, že matka vážne porušila pracovnú disciplínu. Otec navrhoval, aby si určitý model fungovania vyskúšali dopredu. Matka síce uvádza, že počas dlhého týždňa môže za ňu zobrať smenu švagriná, ale v tom prípade jej klesne príjem. Otec má aktuálne viac času a väčší priestor sa dcére venovať s tým, že starostlivosť zo strany matky o maloletú je len v rovine predpokladov a závisí minimálne od ďalších dvoch ľudí s neistým príjmom. Od augusta do októbra matka výživné neuhradila, otec podal trestné oznámenie. To, čo matka uhradila dnes ráno, by malo byť zameškané výživné za 2 mesiace. Ak si matka nedokáže plniť ani základné povinnosti, ako výživné v minimálnej výške cca 28 eur, tak otec chce poukázať na to, ako sa matka o dcéru nezaujíma ani v škole a výživné neplatí riadne a včas, čo svedčí o jej výchovných predpokladoch voči maloletej.

7. Na poslednom pojednávaní právna zástupkyňa otca uviedla, že navrhuje, aby súd návrh matky zamietol v celom rozsahu s poukazom na to, že matka nepreukázala skutočný záujem o maloletú. Motiváciou k podaniu návrhu bola len tá skutočnosť, že otec maloletej má vysoké príjmy a výška predpokladaného výživného by pravdepodobne postačovala aj na výživu matky, nielen maloletej. Matka sa bez ospravedlnenia nedostavila na dve pojednávania, ktoré sa týkajú jej maloletej dcéry a ktoré sama iniciovala. S maloletou sa už viac ako mesiac nekontaktovala, neuhradila ani výživné od januára 2019, aktuálne sa venuje len svojmu novému partnerskému vzťahu, o ktorom má otec informácie len sprostredkované od maloletej dcéry, ktorá bola svedkom toho ako matka matky, teda jej stará matka vyhodila matku z domu kvôli aktuálnemu partnerskému vzťahu a od uvedeného momentu matka nebýva so starou matkou. Tento životný štýl matky sa dlhodobo opakuje a je potrebné maloletú dcéru chrániť pred takýmto spôsobom života, zaručiť jej stabilné výchovné prostredie, ktoré má u otca.

8. Otec pri výsluchu na pojednávaní uviedol, že s návrhom matky na zverenie maloletej do jej osobnej starostlivosti nesúhlasí, súhlasí len s rozšírením styku v prípade, že matka preukáže potvrdením od lekára, že neberie drogy a nepožíva alkohol. Otec má vedomosť o tom, že matka sa svojím bývalým manželom stretáva, tohto niekoľkokrát videl v blízkosti vinárne, kde matka pracuje, vraveli mu to aj známi.

Matka žije v domácnosti svojich rodičov. V otcovej domácnosti má maloletá svoju vlastnú izbu, svoje súkromie, izba je pripravená na jej školský život. Na základe dohody sa matka s maloletou stretáva, bola s ňou aj týždeň cez prázdniny. Matka otca oklamala, že má dovolenku, túto však nemala a maloletú jej doniesol do práce, ktoré prostredie sa mu nepáčilo. Otec si nevie predstaviť, kto by maloletú vyzdvihoval z družiny, stará matka tiež pracuje, do U. prichádza o 16.00 hod. Otec žije v spoločnej domácnosti s jeho rodičmi v X-izbovom obecnom byte. Maloletá má vlastnú izbu, v domácnosti žijeme otec, maloletá, jeho rodičia a jeho brat, ktorý v čase, keď j otec doma, je u svojej priateľky. So starostlivosťou o maloletú mu pomáhajú jeho rodičia. Otec pracuje sezónne, 15.12. nastupuje do apríla, každé dva týždne je na 4 dni doma, zhruba 3-4 mesiace pracuje v zahraničí, potom je dva mesiace doma na jar a na jeseň. V zahraničí pracuje preto, aby lepšie zarobil, myslí na budúcnosť svojej dcéry. V čase keď je v zahraničí, sa o maloletú starajú jeho rodičia, babka sa s ňou aj učí. Na listinách v cudzom jazyku sú daňové priznania a pracovná zmluva. Jeho priemerný mesačný zárobok v čistom je 2.000 eur. Prídavok na maloletú poberá v M. vo výške 110 eur mesačne, tento by sa mal zvýšiť z dôvodu nástupu maloletej do školy. Za bývanie prispieva mamine okolo 300-400 eur dvojtýždenne, teda 600-800 eur mesačne podľa potreby. V M. za bývanie neplatí nič, býva v byte zamestnávateľa, stravu má v práci. Otec má len bežné výdavky. Vyživovacia povinnosť má len jednu, je zdravý. Maloletá má výdavky bežné, chodí do družiny, platí sa 15 eur za mesiac. Chodí na krúžky v rámci družiny, za ktoré neplatí. Maloletá chodí na tanečný krúžok do U., za ktorý sa platí 35 eur. V roku 2017 poberal z M. podporu v nezamestnanosti vo výške cca 600 eur mesačne, avšak len počas troch mesiacov - september až november 2017, v decembri nastupuje do práce. V čase, keď je na Slovensku, brigádne pomáha kamarátovi ako taxikár, denne robí 12 hodín a zarobí od 20 do 30 eur za deň, robí jeden, dva dni do týždňa. Túto prácu vykonáva najmä počas víkendov, kedy je maloletá u svojej matky. V M. bol zamestnaný minulý rok od 1.1. do 21.4.2017, jeho čistá mzda za toto obdobie bola 7.885,58 eur. Následne tam bol od 1.7. do 15.9., jeho čistá mzda za toto obdobie bola 4.065,15 eur. Potom od 1.12. do 31.12. bola jeho čistá mzda 1.896,42 eur. Počas tohto obdobia poberal prídavok na dieťa vo výške 138 eur mesačne. Podporu v nezamestnanosti poberal dva mesiace od 21.9.2017 do 30.11.2017 vo výške 32,26 eur denne v hrubom, v čistom to má asi 29 eur, nakoľko sociálna a zdravotná poisťovňa si z tej sumy sťahujú poisťné. Od 1.1.2018 do polovice apríla 2018 pracuje opäť v M. asi do 25.4.2018. So zamestnávateľom sa dohodol, že do decembra zostane doma, chce sa naplno venovať dcére. Na Slovensku chce rozbehnúť podnikanie v tom, v čom pracujem v M.. Počas tej doby bude poberať podporu v nezamestnanosti po dobu 6 mesiacov z M. - od mája do novembra. V decembri by opätovne nastúpil do M.. Popri podnikaní na Slovensku bude pracovať aj v M. v rovnakých cykloch ako doposiaľ. Chce si otvoriť taxislužbu. Otec ďalej uviedol, že na Slovensku je od októbra 2018, robí si vodičské oprávnenie na autobus. Od 1.12.2018 je zamestnaný vo firme s rovnakým majiteľom, firma sa len premenovala. Výplatu dostal za mesiac december. Za október a november poberal podporu. Keď mu skončila sezónna práca, pracovný pomer sa skončí a pri nástupe sa opätovne podpíše nová pracovná zmluva. Do M. sa už nevráti, firma bude mať pobočku v H., otec tam už je zamestnaný, firma mu platí aj vodičské oprávnenie. Od marca by mala mať táto rakúska firma v H. kancelárie, garáže. Do marca bude mať vybavené vodičské oprávnenie. Výplatu dostane aj za január a február, od marca bude pracovať už plnohodnotne, keď už bude mať to vodičské oprávnenie. Matka zväčša chodí pre maloletú každý druhý víkend. Matka neprispela dcére na pracovné zošity, ZRPŠ, výdavky so školou. Teraz má otec každý deň v H. jazdy cca od 9.00-14.00 hod., kedy je už späť. Ráno D. stihne odviezť do školy, potom ide do práce, o 14.00 hod. je doma, maloletá je už doma, v škole ju vyzdvihne babka. Ak má len jednu jazdu, vyzdvihuje ju v škole on. Od marca by mal robiť šoféra autobusu pre spoznávacie zájazdy H., D., H.. Ako vodič môže mať max. pracovný čas 9 hodín denne. Teraz nevie uviesť odkedy-dokedy bude v práci, bude to závisieť od zájazdov. Z balkóna vidí, keď matka ide pre maloletú, posledné dva mesiace chodila s dvomi rôznymi partnermi, na vyšetrení u znalkyne bola s iným partnerom. T.č. ju videl s taxikárom z U., kvôli ktorému ukradla tých 2.000 eur. Malá sa na mamu pýta, má ju rada, je to jej matka. Otec má šesť rokov priateľku, s ktorou je zasnúbený, bude mať svadbu, rozumejú si. Jeho priateľka chodíva s malou von, robievajú si spolu program. Na poslednom pojednávaní otec uviedol, že matka sa s D. nekontaktovala už mesiac, neprišla si po ňu na víkend ako má upravené rozsudkom, nezaujímala sa o ňu ani telefonicky, ale D. sa na ňu ani nepýtala. Maloletá uviedla, že matka má nového priateľa a už nebýva u svojej matky. Otec sa stretol so starými rodičmi zo strany matky, u ktorých bývala a títo mu potvrdili, že W. už u nich nebýva a odšťahovala sa k novému priateľovi. Matka nevyužíva ani doposiaľ súdom určený styk, možnosť stretnúť sa s maloletou v stredu podľa posledného rozsudku matka nevyužila nikdy. Naposledy zaplatila výživné 28.1.2019, odvtedy nezaplatila výživné v žiadnej výške. Už vtedy v deň pojednávania klamala, že výživné zaplatila. Otec už pracuje na Slovensku ako vodič autobusu. Jazdí denné, prípadne dvojdňové zájazdy, zamestnávateľ má sídlo v H..

9. Znalkyňa C.. I. R., C.. pred výsluchom rodičov na pojednávaní uviedla, že sa jednalo o opakované psychologické vyšetrenie po 2 a pol roku. Rodičia prechovávajú voči sebe navzájom negatívne city, majú negatívne postoje a názory na druhého rodiča. K zmene výchovného prostredia pre maloletú v posudku uviedla, že je to v záujme maloletej. Na základe výsledkov psychologického vyšetrenia dospela k záveru, že v záujme maloletej sa zdá byť zmena výchovného prostredia od otca k matke, resp. striedavá osobná starostlivosť, čo považuje v tejto situácii za optimálne. Maloletá má k svojim rodičom porovnateľne pozitívny vzťah, obaja rodičia sa chcú o ňu starať, otec uvažoval už vtedy o návrate na Slovensko. Nezanedbateľná je úloha a vzťah starých rodičov z obidvoch strán s maloletou. Obidvom rodičom sú nápomocní a zdá sa, že aj chcú naďalej byť nápomocní. Problémom nie je ani vzdialenosť medzi bydliskami rodičov, dieťa nie je natoľko fixované na prostredie navštevovanej školy, aby prípadnú zmenu pociťovalo úkorne. Keď ich vyšetrovala pred dva a pol rokmi, hlavným problémom bol škodlivý vzťah manžela matky a maloletej, čo v čase opakovaného psychologického vyšetrenia už neplatilo. Obidvaja rodičia mali v tom čase nové partnerstvá, ktoré boli pre nich vtedy veľmi dôležité. V prípade matky psychologickým vyšetrením zistila, že u nej je dieťa na prvom mieste a až potom je to jej partnerstvo. Nevie ako je to teraz. Maloletá D. je dievčatko v mladšom školskom veku, pre tak malé dievčatko je matka prirodzeným identifikačným vzorom. V období dospievania a neskôr bude pre svoju dcéru dôležitá až určujúca ako identifikačný vzor pre formovanie jej zdravej ženskej identity. Pokiaľ bude matka žiť stabilným a usporiadaným spôsobom života, bude vďačná otcovi dieťaťu za všetku starostlivosť, ktorú maloletej poskytoval a poskytuje až doposiaľ a pokiaľ v jej životnom štýle a správaní nebudú podstatné výkyvy, ktoré by maloletú zneisťovali, destabilizovali a pokiaľ by narúšali jej pozitívny vzťah k otcovi a k príbuzným z jeho strany. Pre finálne znalecké vyjadrenie je dôležité vedieť nakoľko a akú dlhú dobu je životný štýl rodičov stabilizovaný a spojený s maloletou a či od obdržania znaleckého posudku vykonali kroky smerom k absolvovaniu rodičovskej terapie a poradenstva. Pre dieťa je podstatná stabilita, aj keď sa o niečom uvažuje, ale kým to nie je realitou, môže sa to brať do úvahy len ako širší rámec.

10. Znalkyňa C.. I. R., C.. po výsluchu rodičov pojednávaní uviedla, že stabilita v rodine chýba. Jediný stabilný článok pre maloletú je stará matka zo strany otca. Dlhodobu sa stará o svoju vnučku, má dôveru matky, matka sa na ňu obracia, ako počula od matky. O dieťa by sa mali starať rodičia. Partneri jedného alebo druhého rodiča nemajú k maloletej žiadne práva ani povinnosti. Ich úloha vo vzťahoch rodičov je pomáhať a podporovať rodiča, teda otca alebo matku v ich výchovnom snažení. Dôležité sú rôzne rozmery stability, t.j. bytová stabilita, samostatnosť a nezávislosť už v rokoch rodičov, zamestnanecká stabilita, dostatočný vlastný príjem a vzťahová, citová stabilita, ktorá sa týka naviazania partnerského vzťahu, ktorý ak nemá byť stabilný, možno je lepšie, ak by nebol žiadny. Rodič, ktorý sa usiluje o starostlivosť o maloleté dieťa, by sa mal v živote sústrediť na toto maloleté dieťa možno až kým nedosiahne dospelosť. Preto sa znalkyni v tejto chvíli a na základe výsluchov rodičov dnes na pojednávaní javí predčasne povedať z jej hľadiska, či treba meniť výchovné prostredie dieťaťa. Obidvaja rodičia avizujú stabilizáciu svojich pomerov, ale na strane matky možno existuje bytová stabilita, ale nie samostatnosť. U otca existuje zamestnanecká stabilita a vzťahová alebo citová, partnerská stabilita a istota bytová tiež u svojich rodičov. Teda chýba tam samostatnosť v bývaní. V súčasnom období sa znalkyni javí ako optimálne až do preukázania skutočnej stability v oblastiach, o ktoré sa tu jednalo, ponechať dieťa v súčasnom režime a v úprave, ale rozšíriť matke kontakt s dieťaťom, možno až na hranicu podoby striedavej starostlivosti a pokiaľ má matka naozaj záujem o svoje dieťa, znalkyňa by očakávala, že to bude vítať. Vzhľadom na psychologické zistenia, ktoré matku citovo aj napriek rizikám zvýhodňujú, predsa je otec intelektovo diferencovanejší, čo je dôležité z hľadiska poskytovania stimulov, preto znalkyňa odporúča nemeniť súčasný stav, ale dať matke šancu, aby teraz, keď už vie, že by sa o dcéru mohla zaujímať aj v škole, nielen sprostredkovane, aby to urobila a preukázala aj v reálnom živote, nielen vo výsledkoch vyšetrenia, že je pre ňu dcérka na prvom mieste, aby mohla zabehnúť svoje nové zamestnanie a vyskúšať si podiel v starostlivosti jej príbuzných o maloletú a posilniť tak stabilitu celkového jej spôsobu života. Tu znalkyňa vnímala návrh zo strany otca ako ústretový a zároveň pokiaľ sa bude experimentovať s tým ako dieťa zvládne rozšírenie kontaktu s matkou, považuje za potrebné, aby obaja rodičia absolvovali rodičovskú terapiu a poradenstvo, ich vzájomné nastavenie je neúnosné. Nijaký človek nemá toľko síl, aby vo svojom výchovnom prostredí dokázal úplne potlačiť antagonistické naladenie voči druhému rodičovi, čo je pre stabilitu psychiky maloletého dieťaťa veľmi škodlivé, keď sa to teda potlačiť nedá. Rodičia by mali dosiahnuť vnútornú pohodu a vnútornú prajnosť svojmu maloletému dieťaťu aj druhému rodičovi, aby si mohli všetci užiť lásku a ochranu, ktorú môžu svojmu dieťaťu spoločnému poskytnúť a mali by dovoliť svojmu dieťaťu, aby si užilo ich blízkosti, ich spoločnosť a ich lásku. K tomuto znalkyňa dospela, keď dnes počula prednesy rodičov na pojednávaní. Zlá komunikácia medzi rodičmi už aj teraz dieťa oslabuje. Dieťa nemá pocit domova, neopováži sa

identifikovať so svojimi rodičmi ani voľne a otvorene nedokáže komunikovať o svojich problémoch, dieťa je odpojené od svojho vnútorného prežívania. Akákoľvek forma starostlivosti o dieťa, pokiaľ má viesť k zdravému vývinu, vyžaduje elementárnu harmóniu medzi rodičmi, a to aj v úplnej rodine, keď žijú spolu rodičia a dieťa. O to viac vnútorných zdrojov, láskyplnosti a dobrotivosti z oboch strán si vyžaduje výchova, ak je rodina neúplná. V posudku sa to nachádza, že má maloletá pozitívny vzťah k príbuzenstvu z oboch strán, aj k starej mame zo strany otca. Hoci to dieťa nevie pomenovať, je to jej najväčšia istota. Znalčka neodporúča vylúčiť maloletú na pojednávaní, išlo by o konflikt lojality a takéto dotazovanie by mohlo spôsobiť destabilizáciu jej psychiky. Oba rodičia majú tendenciu podvedome prenášať na maloletú zodpovednosť, nie je to nič výnimočné, väčšinou to tak rodičia podvedome majú.

11. Opatrovníčka maloletej na pojednávaní uviedla, že spisovná dokumentácia sa na ich úrade začala viesť od roku 2011, kedy sa začala ÚPP. Vtedy prišlo k rodičovskej dohode. Následne v roku 2015 ich kontaktoval starý otec zo strany matky s tým, že matka si našla iného partnera a vyjadroval obavu so zabezpečením starostlivosti o maloletú, nakoľko matka vtedy opustila domácnosť a odišla bývať s partnerom do podnájmu. Následne ich kontaktoval otec maloletej s tým, že má podozrenie, že maloletá je zo strany matkinho partnera týraná. Otec začal zmenu zverenia riešiť súdnou cestou. Otec nikdy nesporel starostlivosť matky, vždy mal výhrady jedine k partnerovi matky. Až následne začal otec vyjadrovať pochybnosti v zmysle, že keď partner matky berie drogy, je pravdepodobnosť, že aj matka berie drogy. Už počas predošlého konania otec s maloletou navštívil psychologičku po vlastnej línii. Znalecký posudok, resp. posudok od psychologičky im nebol nikdy doručený. Keď apelovali na matku, aby si dobrovoľne dala spraviť odbery a testy, aby vyvrátila tvrdenia otca o užívaní drog, matka nikdy tak nespravila. Následne bol do konania prizvaný znalec, čo sa týka výsledkov znaleckého dokazovania, znalčka nemala žiadne výhrady, čo sa týka starostlivosti matky a otca. Stále bol problém iba vo vtedajšom partnerovi matky, ktorý sa stal aj jej manželom. Vzhľadom na to, že matka uprednostnila manžela, znalčka odporúčala maloletú zveriť do osobnej starostlivosti otca s tým, že už aj vtedy na pojednávaní odznievalo, že otec pracuje v zahraničí a starostlivosť o maloletú bude zabezpečovať stará matka. Je tak tomu doposiaľ, starostlivosť počas mesiaca tri týždne zabezpečuje stará matka a týždeň otec. Toto konanie začalo na návrh matky, otec stále vyjadroval pochybnosti v súvislosti s užívaním drog zo strany matky, matka absolvovala vyšetrenie u znalčky, ktorú navrhoval otec, výsledky sú negatívne. Tvrdenia rodičov sú rozdielne. Je predpoklad, že maloletá rozpráva každej strane to, čo chce strana počuť. Vzhľadom na rozsiahle vykonané dokazovanie, výpoveď znalčky na pojednávaní a postoj matky navrhuje opatrovníčka návrh matky zamietnuť.

12. Svedkyňa N. F. pri vylúčení na pojednávaní uviedla, že matka maloletej je jej dcéra. Svedkyňa chce, aby sa maloletá vrátila domov, kde päť rokov vyrastala a má tam trvalý pobyt. Oni ako rodičia nesúhlasili s bývalým manželom dcéry a povedali jej, že keď sa ho nevzdá, zoberú jej maloletú. Ona sa manžela nevzdala, kontaktovali sociálku. Situácia sa otočila o 360 stupňov, dcéra splnila podmienky, aké boli dané, teda rozviedla sa so svojím manželom, vrátila sa domov a žije normálny život tak ako predtým. Je zamestnaná, chodí do práce, s maloletou sa stretáva počas víkendov, chodia do kina, do akvaparku, so starostlivosťou jej pomáha, ale väčšinou sa stará matka. Pripravuje sa s ňou do školy, píše diktáty, počítajú. S bývalým manželom sa nestretáva a nie je s ním v kontakte. Býva v jej domácnosti, vlastníčkou bytu je svedkyňa. Vzťah medzi matkou a maloletou je normálny ako bol aj predtým, stíska ju, hovorí jej maminka, je to normálny vzťah ako matka a dcéra. Maloletá býva u nich od piatku do nedele, dcéra ju odvezie späť, maloletá sa so svedkyňou vždy rozlúči, vystíska ju. Svedkyňa je zamestnaná s pracovnou dobou od 6.00 hod. do 14.00 hod., do práce cestuje do H., domov sa vracia o 15.30 hod. Maloletá sa dožaduje toho, že chce byť s matkou viac, hovorí, že ona tam už nechce byť, že chce byť u nich. Má u nich bratranca, sesternicu, keď k nim príde, oni prídu za ňou a hrajú sa s ňou. Má u nich svoje zázemie. Svedkyňa by vedela pomôcť so starostlivosťou o mal., matka by si maloletú odviezla do školy a svedkyňa by ju o 15.30 hod. zo školy vyzdvihla. Jeden týždeň v mesiaci má svedkyňa poobedné zmeny. Počas takéhoto týždňa by bola maloletá v družine a zo školy by ju vyzdvihla kamarátka svedkyne. V prípade, že bude maloletá zverená do osobnej starostlivosti matky, svedkyňa si v práci zmení poobedné zmeny na ranné, toto jej zamestnávateľ umožní, zatiaľ to odmietla. Matka má zatiaľ len lepšieho kamaráta, vážna známosť to zatiaľ nie je.

13. Svedkyňa Z. N. pri vylúčení na pojednávaní uviedla, že otec maloletej je jej syn. Pred tromi rokmi W. rodičia sami priniesli maloletú D. k nim, lebo sa im nepáčila výchova maloletej zo strany matky a jej manžela. Pán H. ju zbil. Následne bola zverená maloletá do starostlivosti svojho otca, odvtedy je u nich. Pravidelne na víkendy chodíeva k mame a babke. Svedkyňa sa nepáči, že keď maloletá príde

od matky, je psychicky zničená, pýta sa svedkyne, či ju ľúbi, či ju nenechá v škole a či príde pre ňu, prvé dva dni si totálne vyžaduje lásku, stále sa chce stísať, chodí za svedkyňou, chce s nimi spať. Dva dni sa s rozprávať nechce, keď sa jej pýtajú prečo, odpovie: nepoviem ti. Teraz cez prázdniny boli dohodnutí, že polku prázdnin bude u matky a polku u v U., keď ju v stredu dovezli, bola zlá a povedala, že babka jej povedala, že nemôže ísť naspäť do U., že musí ostať u nich a babka sa jej hrozila. Maloletá v prítomnosti matky nesmie o nich nič rozprávať, keď niečo povie, za trest ju zatvoria do izby. V piatok keď príde zo školy, núti ju, aby si napísala úlohy preto, že pôjde na víkend matke, ona hovorí, že nechce ísť. Svedkyňa vie, že maloletá rozpráva inak u nich a inak u svojej matky, ale je to maloleté dieťa, tak je to pochopiteľné. Svedkyňa je na invalidnom dôchodku. Ráno o 7.30 hod. vodí maloletú do školy, býva tam do 13.00 hod., keď sa chce pohrať, tak ju nechá v družine do 14.00 hod. Potom prídeu spolu domov, napíše si úlohy, prečíta si, úlohy s ňou píše svedkyňa. Potom s ňou ide von, hrá sa. O siedmej večer sa osprchuje, pozerajú TV, potom ide do postele okolo ôsmej. Zaspáva dobre, ale väčšinou, keď má stres sa zobudí okolo druhej, tretej v noci a príde k nim do spálne. Otec sa o maloletú stará, keď je doma, poväčšine príde koncom mesiaca na týždeň domov. Z mesiaca sa tri týždne o ňu stará svedkyňa. Vzťah medzi matkou a maloletou je taký, že jedna druhú ľúbia.

14. Zo spis Okresného súdu Trnava sp. zn. 27P/34/2015 vyplýva, že súd rozsudkom č.k. 27P/34/2015 - 173 zo dňa 24.10.2016 schváli rodičovskú dohodu nasledovného znenia: Súd zveruje do osobnej starostlivosti otca maloletú D.. Zastupovať ju a spravovať jej majetok budú obaja rodičia. Matka je povinná platiť výživné na maloletú D. vo výške 30% zo sumy životného minima na nezaplatené nepnoleté dieťa mesačne, vždy do 15 dňa v mesiaci vopred k rukám otca s účinnosťou od 29.4.2015. Matka nemá nedoplatok na zročnom výživnom. Matka má právo stretávať sa s maloletou vždy prvý, tretí a štvrtý víkend v mesiaci od piatku od 16,30 hod. do nedele do 18,00 hod. a každú stredu od 18,30 hod. do 19,30 hod. Matka si dieťa prevezme v mieste bydliska otca a na rovnakom mieste ho otcovi vráti. Otec maloletú pripraví a odovzdá matke v stanovený čas. Matka je povinná zaplatiť štátu náhradu trov konania vo výške 224,80 € do 15 dní od právoplatnosti rozsudku. Tým sa mení rozsudok Okresného súdu Trnava č.k. 8P/28/2011-28 zo dňa 26.1.2012 v časti zverenia a určenia výživného. Súd vychádzal zo skutočností, že maloletá má dobrý vzťah k obidvom rodičom, osobu matky však spája s jej manželom H. H., ku ktorému má maloletá negatívny vzťah, čo bolo potvrdené znaleckým posudkom znalkyne C.. I. R., C., ktorá označila za prospešné, aby maloletá zostala vo výchovnom prostredí otca. Otec pracoval sezónne v M. a býval s maloletou u jeho rodičov v U..

15. Podľa ustanovenia § 36 ods. 1 Zákona o rodine, rodičia maloletého dieťaťa, ktorí spolu nežijú, môžu sa kedykoľvek dohodnúť o úprave výkonu ich rodičovských práv a povinností. Ak sa nedohodnú, súd môže aj bez návrhu upraviť výkon ich rodičovských práv a povinností, najmä určí, ktorému z rodičov zverí maloleté dieťa do osobnej starostlivosti. Ustanovenia § 24, § 25 a 26 sa použijú primerane.

16. Podľa ustanovenia § 24 ods. 1 a 4 Zákona o rodine, v rozhodnutí, ktorým sa rozvádza manželstvo rodičov maloletého dieťaťa, súd upraví výkon ich rodičovských práv a povinností k maloletému dieťaťu na čas po rozvode, najmä určí, komu maloleté dieťa zverí do osobnej starostlivosti, kto ho bude zastupovať a spravovať jeho majetok. Súčasne určí, ako má rodič, ktorému nebolo maloleté dieťa zverené do osobnej starostlivosti, prispievať na jeho výživu, alebo schváli dohodu rodičov o výške výživného (1). Súd pri rozhodovaní o výkone rodičovských práv a povinností alebo pri schvaľovaní dohody rodičov rešpektuje právo maloletého dieťaťa na zachovanie jeho vzťahu k obidvom rodičom a vždy prihliadne na záujem maloletého dieťaťa, najmä na jeho citové väzby, vývinové potreby, stabilitu budúceho výchovného prostredia a ku schopnosti rodiča dohodnúť sa na výchove a starostlivosti o dieťa s druhým rodičom. Súd dbá, aby bolo rešpektované právo dieťaťa na výchovu a starostlivosť zo strany obidvoch rodičov a aby bolo rešpektované právo dieťaťa na udržiavanie pravidelného, rovnocenného a rovnoprávneho osobného styku s obidvomi rodičmi (4).

17. Podľa § 131 zákona č. 161/2015 Z.z. Civilného mimosporového poriadku rozsudky o úprave výkonu rodičovských práv a povinností a výžive maloletých a o priznaní, obmedzení alebo o pozbavení rodičovských práv a povinností alebo o pozastavení ich výkonu možno zmeniť alebo zrušiť aj bez návrhu, ak sa zmenia pomery.

18. Na základe výsledkov dokazovania súd dospel k záveru, že návrh matky na zverenie maloletej do jej osobnej starostlivosti nie je dôvodný. Rozsudky o úprave výkonu rodičovských práv a povinností možno zmeniť ak sa zmenia pomery. Súd preto porovnal okolnosti, z ktorých súd vychádzal v čase ostatnej

úpravy výkonu práv a povinností rodičov k maloletej D. a aktuálne pomery a zistil, že od posledného rozhodnutia došlo k zmene pomerov na strane matky, otca aj maloletej, avšak tieto zmeny podľa názoru súdu nie sú spôsobilá prívodiť zmenu úpravy výkonu rodičovských práv a povinností.

19. Zo spis Okresného súdu Trnava sp. zn. 27P/34/2015 mal súd preukázané, že rozsudkom č.k. 27P/34/2015 - 173 zo dňa 24.10.2016 súd schválil rodičovskú dohodu, na základe ktorej súd zveril do osobnej starostlivosti otca maloletú D. a matke uložil povinnosť platiť výživné na maloletú D. vo výške 30% zo sumy životného minima na nezaopatrené nepľnoleté dieťa mesačne. Matke zároveň upravil právo stretávať sa s maloletou tak, že matka má právo stretávať sa s maloletou vždy prvý, tretí a štvrtý víkend v mesiaci od piatku od 16,30 hod. do nedele do 18,00 hod. a každú stredu od 18,30 hod. do 19,30 hod. Súd vychádzal zo skutočností, že maloletá má dobrý vzťah k obidvom rodičom, osobu matky však spája s jej manželom H. H., ku ktorému má maloletá negatívny vzťah, čo bolo potvrdené znaleckým posudkom znalkyne C.. I. R., C., ktorá označila za prospešné, aby maloletá zostala vo výchovnom prostredí otca. Otec pracoval sezónne v M. a býval s maloletou u jeho rodičov v U..

20. Z rozsudku Okresného súdu Trnava č.k. 14C/92/2016-25 zo dňa 14.03.2017 mal súd preukázané, že manželstvo matky a H. H. bolo rozvedené, rozsudok nadobudol právoplatnosť dňa 05.05.2017.

21. V konaní bolo nesporné, že matka sa po rozvode manželstva vrátila späť do domácnosti svojej matky. Matka v čase začatia konania bola zamestnaná u zamestnávateľa C. C., jej pracovná doba bola od 10:00 hod do 18:00 hod. a jej čistý priemerný mesačný príjem bol 550 eur. Počas konania matka zmenila zamestnávateľa, zamestnala sa u Y. F. a jej pracovný čas je počas krátkeho týždňa (streda a štvrtok) od 10.00 do 22.00 hod. a počas dlhého týždňa (pondelok, utorok, piatok, sobota a nedeľa) od 10.00 do 22.00 hod. Podľa tvrdenia otca matka v čase posledného pojednávania už nebyvala v domácnosti starej matky, odsťahovala sa k partnerovi, svoju novú adresu však súdu neoznámila.

22. Otec v čase podania návrhu pracoval sezónne v M., od mesiaca máj do mesiaca júna vrátane a od októbra do decembra vrátane býval v U., počas ostatných mesiacov, keď pracoval v M. bol jeho pracovný čas taký, že desať dní pracoval v zahraničí a štyri dni bol doma v U.. Toho času už je otec zamestnaný v H., spolu s maloletou bývajú naďalej v U. u jeho rodičov, kde má maloletá vytvorené vhodné podmienky. Maloletá 1.9.2017 nastúpila do 1 ročníka Základnej školy v U., aktuálne navštevuje 2. ročník ZŠ.

23. Súd do konania pribral znalkyňu z odboru psychológia, odvetvie klinická psychológia detí, klinická psychológia dospelých, poradenská psychológia C.. I. R., C., ktorá vypracovala znalecký posudok č. XX/XXXX, z ktorého vyplynulo, že maloletá má k obidvom rodičom porovnateľne pozitívny vzťah, striedavo vyjadrila preferenciu jedného alebo druhého rodiča, ako svoj domov maloletá neoznačuje s istotou ani U. ani U., obaja rodičia majú k maloletej pozitívny vzťah, obaja rodičia majú pozitívny potenciál pre výchovu a starostlivosť o maloletú, u oboch boli zistené aj výchovné riziká. Znalkyňa zistila, že t.č. je psychický stav maloletej destabilizovaný, maloletá lojalizuje s obidvomi rodičmi, prejavuje im pochopenie, ospravedlňuje ich, túži po ich väčšej náklonnosti, maloletá pociťuje nadmerný tlak na svoje rozhodovanie a zodpovednosť, čo má potenciál ďalej destabilizovať jej psychiku. Zo znaleckého posudku vyplynulo, že v záujme maloletej je zmena zverenia od otca k matke. Po vypracovaní znaleckého posudku došlo na strane oboch rodičov k zmenám v zamestnaní a na strane matky aj k zmene v bývaní.

24. Súd vypočul znalkyňu na pojednávaní a znalkyňa bezprostredne po výsluchu oboch rodičov na pojednávaní zmenila záver svojho znaleckého posudku a odporučila ponechať maloletú v osobnej starostlivosti otca. Znalkyňa konštatovala, že jediný stabilný článok pre maloletú je stará matka zo strany otca. Dlhodobo sa stará o svoju vnučku, má dôveru matky, matka sa na ňu obracia. Znalkyňa poukázala na dôležitosť rôznych rozmerov stability, t.j. bytovú stabilitu, samostatnosť a nezávislosť už v rokoch rodičov, zamestnaneckú stabilitu, dostatočný vlastný príjem a vzťahovú, citovú stabilitu, ktorá sa týka naviazania partnerského vzťahu, ktorý ak nemá byť stabilný, možno je lepšie, ak by nebol žiadny. Znalkyňa uviedla, že na základe výsluchov rodičov na pojednávaní sa javí predčasne povedať z jej hľadiska, či treba meniť výchovné prostredie dieťaťa. Obidvaja rodičia avizujú stabilizáciu svojich pomerov, avšak v súčasnom období sa javí ako optimálne až do preukázania skutočnej stability v oblastiach, o ktoré sa tu jednalo, ponechať dieťa v súčasnom režime a v úprave, ale rozšíriť matke kontakt s dieťaťom, možno až na hranicu podoby striedavej starostlivosti a pokiaľ má matka naozaj záujem o svoje dieťa. Vzhľadom na psychologické zistenia, ktoré matku citovo aj napriek rizikám zvyhodňujú, predsa je otec intelektovo diferencovanejší, čo je dôležité z hľadiska poskytovania stimulov,

preto znalkyňa odporúčala nemeniť súčasný stav, ale dať matke šancu, aby preukázala aj v reálnom živote, nielen vo výsledkoch vyšetrenia, že je pre ňu dcérka na prvom mieste, aby mohla zabehnúť svoje nové zamestnanie a vyskúšať si podiel v starostlivosti jej príbuzných o maloletú a posilniť tak stabilitu celkového jej spôsobu života.

25. Následne sa matka sa na posledné dve pojednávania (dňa 11.04.2019 a dňa 07.05.2015) bez ospravedlnenia nedostavila, z vyjadrenia otca mal súd preukázané, že matka od 28.01.2019 výživné na maloletú nezaplatila, posledný mesiac sa s maloletou nestretla, ani sa s ňou telefonicky nekontaktovala, stará matka ju z jej domácnosti vyhodila a matka sa presťahovala k partnerovi na súdu neznáme miesto.

26. Rozvod matky s manželom H. H. bol síce zmenou pomerov na strane matky, avšak vzhľadom na ďalšie zmeny v živote matky a to zmenu zamestnania, partnera a bývania ako aj vzhľadom na vyššie uvedené správanie matky počas posledných mesiacov nebol zmenou takou, ktorá bola spôsobilá privodiť zmenu predchádzajúcej úpravy výkonu rodičovských práv a povinností k maloletej, keď zároveň k zmene pomerov došlo aj na strane otca, ktorý už nepracuje v zahraničí, ale pracuje na G., preto osobnú starostlivosť o maloletú už vykonáva v plnom rozsahu a maloletá má v domácnosti otca stabilné výchovné prostredie.

27. Súd vzhľadom na závery znalkyne, ktoré uviedla pri výsluchu na pojednávaní, že v záujme maloletej je ponechať ju v osobnej starostlivosti otca, ako aj vzhľadom na nezodpovedné správanie matky vo vzťahu k maloletej D. s aj vo vzťahu k súdu počas posledných mesiacov tohto súdneho konania, ktorým nepreukázala skutočný záujem o zverenie maloletej do jej osobnej starostlivosti, návrh matky na zverenie maloletej do jej osobnej starostlivosti zamietol.

28. Znalkyňa pri výsluchu na pojednávaní odporučila matke rozšíriť styk s maloletou možno až na hranicu podoby striedavej starostlivosti pokiaľ má matka naozaj záujem o svoje dieťa. Matka sa k možnosti rozšírenia styku písomne nevyjadрила, záujem mala len o zverenie maloletej do jej osobnej starostlivosti. Možnosť vyjadriť sa k rozšíreniu úpravy styku mala aj na pojednávaniach, ktorých sa však bez ospravedlnenia nezúčastnila a toto svoje právo nevyužila. Podľa rozsudku tunajšieho súdu č.k. 27P/34/2015 - 173 zo dňa 24.10.2016 je matka oprávnená sa stretávať s maloletou vždy prvý, tretí a štvrtý víkend v mesiaci od piatku od 16,30 hod. do nedele do 18,00 hod. a každú stredu od 18,30 hod. do 19,30 hod. Z výsluchu matky a otca bolo preukázané, že matka právo stretávať sa s maloletou v stredu od 18,30 hod. do 19,30 hod. nevyužíva, nakoľko počas pracovného týždňa jej to nevyhovuje, preto podľa názoru súdu rozšíriť styk na ďalšie dni pracovného týždňa by nebolo účelné. Matka sa s maloletou stretávala len prvý, tretí a štvrtý víkend v mesiaci od piatku do nedele, teda matka s maloletou trávila tri víkendy v mesiaci a otec s maloletou trávil len jeden víkend, preto rozšírením styku matky s maloletou o ďalší víkend by otec nemal možnosť tráviť s maloletou žiadny víkend, čo podľa názoru súdu nie je v záujme maloletej a zároveň by to bolo porušením práva maloletej na rovnocenný a rovnoprávny styk s oboma rodičmi. Preto súd aj napriek odporúčaniu znalkyne o zmene úpravy styku matky s maloletou nerozhodoval, keď žiadny z účastníkov takýto návrh nepodal a súd vzhľadom na nezáujem matky o rozšírenie styku konanie o zmene úpravy styku nezačal.

29. Podľa § 2 ods. 1 Civilného mimosporového poriadku na konania podľa tohto zákona sa použijú ustanovenia Civilného sporového poriadku, ak tento zákon neustanovuje inak.

30. Podľa § 259 Civilného sporového poriadku ak pri dokazovaní vznikne povinnosť, ktorá je spojená s výdavkami inej osoby, má táto osoba tie isté práva a povinnosti pri ich uplatnení ako svedok.

31. Podľa § 57 Civilného mimosporového poriadku o povinnosti nahradiť trovy konania, ak nejde o trovy konania štátu, rozhoduje súd len na návrh.

32. Súd vo výroku II. a III. rozhodol o nároku štátu na náhradu trov konania, ktoré štátu vznikli zaplatením znalečného znalkyni zo štátnych prostriedkov za znalecký posudok vo výške 31,52 eur priznané uznesením č.k. 21P/56/2017-102 zo dňa 27.08.2018 a za účasť na pojednávaní vo výške 125,53 eur priznané uznesením č.k. 21P/56/2017 - 135 zo dňa 08.02.2019, spolu vo výške 157,05 eur, ktorá suma nebola krytá preddavkami na znalečné zo strany rodičov, preto súd rozhodol tak, že matka aj otec sú povinní zaplatiť náhradu trov konania štátu každý vo výške 78,53 eur, teda každý z rodičov uhradí 50 % trov znaleckého dokazovania, nakoľko znalecké dokazovanie bolo nariadené v záujme maloletej a

za účelom preukázania tvrdení oboch rodičov, pričom v konaní podľa Civilného mimosporového poriadku sa neuplatňuje ani zásada úspechu ani zavinenia.

33. Podľa § 52 Civilného mimosporového poriadku žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania, ak tento zákon neustanovuje inak.

34. O náhrade trov konania súd rozhodol v zmysle § 52 Civilného mimosporového poriadku tak, že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania, keď v konaniach podľa Civilného mimosporového poriadku je náhrada trov konania v zásade vylúčená a neuplatňuje sa princíp úspechu ani zavinenia, pričom súd možnosť priznať náhradu trov konania v zmysle § 53 a nasl. Civilného mimosporového poriadku nezistil.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku je možné podať odvolanie do 15 dní od jeho doručenia na Okresný súd Trnave. Odvolanie môže podať účastník konania, v ktorého neprospech bolo rozhodnutie vydané. Odvolanie len proti odôvodneniu rozhodnutia nie je prípustné.

V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej. Odvolanie možno odôvodniť aj tým, že súd prvej inštancie nesprávne alebo neúplne zistil skutočný stav veci.

Odvolacie dôvody možno meniť a dopĺňať až do rozhodnutia o odvolaní. V odvolacom konaní možno uvádzať nové skutkové tvrdenia a predkladať nové dôkazné návrhy. Zmena návrhu na začatie konania je v odvolacom konaní prípustná.

Ak povinný dobrovoľne neplní čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, môže oprávnený podať návrh na vykonanie exekúcie podľa zák. č. 233/1995 Z.z., ak ide o rozhodnutie o výchove maloletých detí návrh na súdny výkon rozhodnutia.